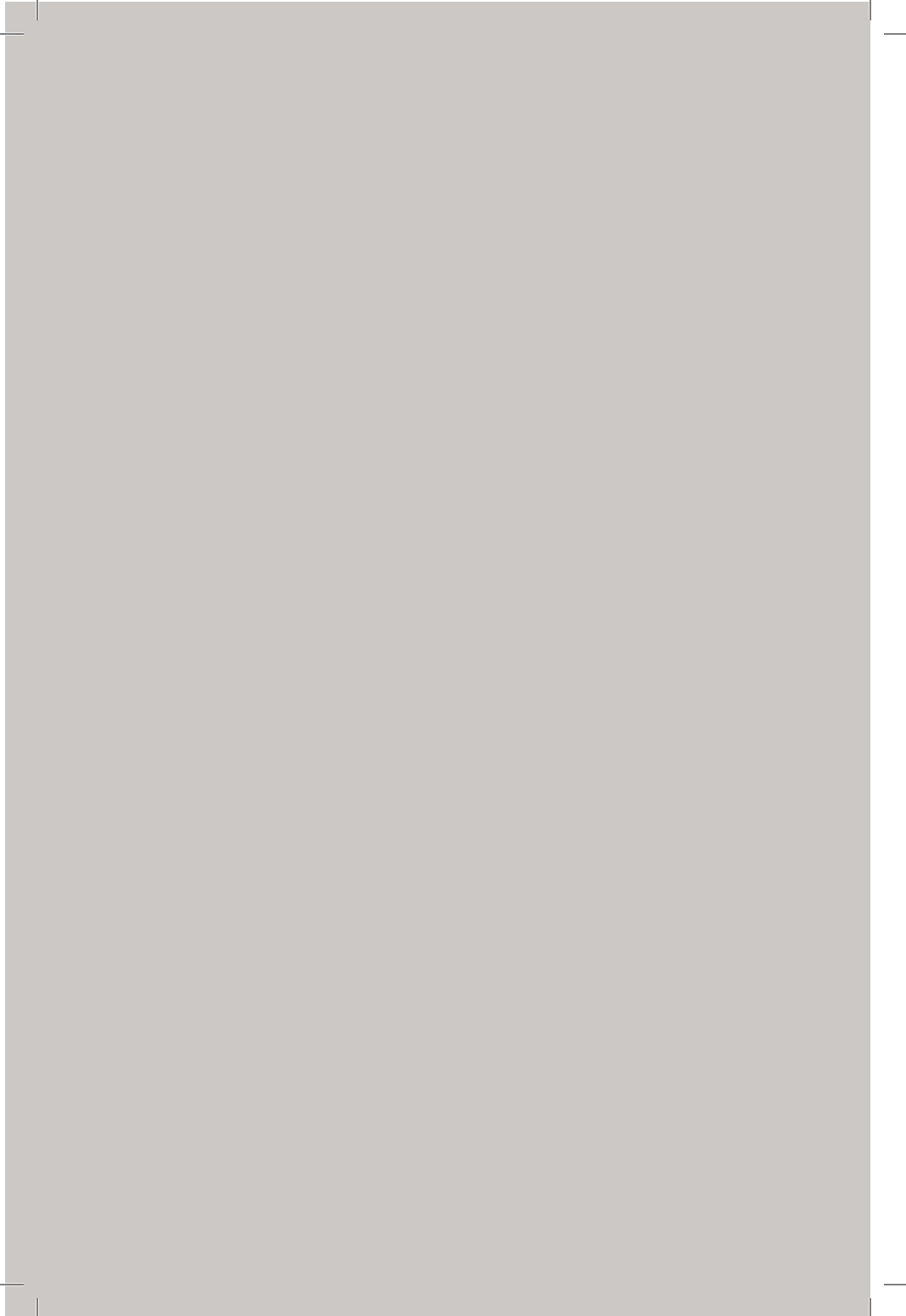

[The main body of the page is obscured by a large grey redaction box.]

FYODOR MİHAYLOVIÇ DOSTOYEVSKI
Beyaz Geceler

İletişim Yayınları, Dünya Klasikleri, 2000-2014 (19 baskı)
© 2000 İletişim Yayıncılık A. Ş.

Белые Ночи

© Sonsöz: Joseph Frank, “Feuilletons and Experiments”,
Dostoevsky: A Writer in His Time, Princeton University Press, 2010.
Aslı Karasuil Telif Hakları Ajansı aracılığıyla
Georges Borchardt, Inc.’den alınmıştır.

İletişim Yayınları 643 • İletişim Klasikleri 7
ISBN-13: 978-975-05-1587-3
© 2014 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 2014, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge
YAYINA HAZIRLAYANLAR Güneş Akkor, Emrah Serdan
KAPAK Suat Aysu
KAPAK RESMİ Edvard Munch, “Ayrılık”, 1896
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Cansu Özyurt
BASKI ve CILT Sena Ofset • SERTİFİKA NO. 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

FYODOR MİHAYLOVİÇ DOSTOYEVSKI

Beyaz Geceler

Белые Ночи

RUSÇADAN ÇEVİREN *Mehmet Özgöl*

JOSEPH FRANK'İN SONSÖZÜYLE

FYODOR MIHAYLOVIÇ DOSTOYEVSKI doktor bir babanın oğlu olarak, 11 Kasım 1821'de Moskova'da doğdu. Çocukluğunu Moskova'daki Marya Hastanesi'nin bir lojmanında, zorba ve alkolik bir baba ile hasta bir anne arasında geçirdi. Küçük yaştan itibaren edebiyatla ilgilenmeye başladı ve Puşkin, Goethe, Cervantes gibi yazarlarla tanıştı. 1837'de annesini kaybetti ve ertesi yıl St. Petersburg'daki Askeri Mühendislik Okulu'na gönderildi. Babasının ani ve şüpheli ölüm haberini burada aldı. Bu kayıp üzerine bunalıma giren Dostoyevski, 1839 yılında ilk sara nöbetini geçirdi. 1844'te edebiyatla daha yakından ilgilenebilmek için askerlik mesleğinden istifa etti. 1846'da ilk romanı *İnsancıklar* yayımlandı ve edebiyat çevrelerinde büyük ilgiyle karşılandı. Ne var ki ardından gelen çalışmaları *Öteki* (1846), *Ev Sahibesi* (1847), *Beyaz Gece-ler* (1848) aynı başarıyı sağlayamadı ve ilk romanında kendisine destek veren ünlü eleştirmen Belinski'nin alaylarına hedef oldu. Aşırı duyarlı ve sinirli bir kişiliğe sahip olan Dostoyevski bunun üzerine ruhsal çöküntü yaşayarak hastalandı. 1849'da Çar I. Nikola'nın baskıcı yönetimine karşı faaliyetlerinden dolayı tutuklandı ve ölüm cezasına çarptırıldı. İnfazın uygulanmasına dakikalar kala, cezası Sibiry'a da dört yıl kürek mahkûmiyetine çevrildi. Hapiste okumasına izin verilen tek eser *İncil*'di. Bu süre boyunca etrafını kuşatan, horlanan ve ezilen kesimi yakından tanıma fırsatı buldu. 1854'te serbest bırakıldıktan sonra Semiapatinsk'te zorunlu kışla hizmetine gönderildi ve subaylığa kadar yükseldi. 1857'de yoksul ve dul Marya Dimitriyevna İsayeva ile kendisine mutluluk getirmeyen bir evlilik yaptı. Edebiyata dönüşü *Amcamın Rüyası* (1859) isimli, mizah öğeleri barındıran Gogolvari öyküyle oldu. Aynı yıl yayımladığı kısa romanı *Stepançikovo Köyü ve Sakinleri* (1859) de istediği ilgiyi göremedi. 1860'ta tefrika edilen ve toplum dışına itilmiş kişilerin anlatıldığı *Ölü Bir Evden Hatıralar* ile kendini edebiyat çevrelerine tekrar kabul ettirdi. Tolstoy ve Turgenyev'in övdüğü eser Sibiry'a'daki mahkûmiyetinden derin izler taşıyordu. 1861'de ağabeyiyle birlikte *Vrenja* (Zaman) adlı dergiyi çıkarmaya başladı. Bu dergide Batı karşıtı Slavcı düşüncelerini savunduğu tartışma yazıları yayımlandı. Ardından, eleştirmenlerin sert tepkilerine sebep olan fakat okur tarafından beğeniyle karşılanan *Ezilmiş ve Aşağılanmışlar* yayımlandı. Yoğun çalışma temposu nedeniyle sağlığı bozulan Dostoyevski, doktorunun tavsiyesi üzerine 1862'de hayalini kurduğu Avrupa seyahatine çıktı. Fransa, İngiltere ve İtalya'ya kapsayan bu kısa gezinin ardından, 1863'te Batı kültürünü eleştirdiği *Yaz İzlenimleri Üzerine Kış Notları*'ni kaleme aldı. Aynı yıl yayımlanan bir yazı sebebiyle dergisi kapatılınca yeniden mali krize sürüklendi. Maddi sıkıntılarından kurtulma umuduyla Almanya, Wiesbaden'e kumar oynamaya ve bir süredir ilişki yaşadığı Polina Suslova ile buluşmaya gitti. Birkaç yıl sonra yayımladığı *Kumarbaz* bu dönemde yaşadığı büyük yıkımları anlatır. 1864'te Rusya'ya döndükten sonra ağabeyiyle *Epoha* (Çağ) adında yeni bir dergi çıkardı ve *Yeraltından Notlar*'ı burada tefrika etmeye başladı. Aynı yıl kansını ve ağabeyini kaybetti. Bunu izleyen on yıl boyunca, Dostoyevski art arda *Suç ve Ceza* (1866), *Kumarbaz* (1867), *Budala* (1868), *Cinler* (1872), *Delikanlı* (1875) gibi başarılarını kaleme aldı. Sürekli borç baskısı altında yaşayan ve alacaklıları tarafından sıkıştırılan yazar, daha hızlı çalışmak için işe aldığı yirmi yaşındaki sekreteri Anna Grigoriyevna Snitkina'yla, kansının ölümlünden üç yıl sonra, 1867'de evlendi. Bu evlilikten doğan kızı üç aylıkken ölünce derin bir sarsıntı yaşadı ve deliliğin eşiğine kadar sürüklendi. Bu dönemde yoksulluk, sara nöbetleri ve kumar tutkusuyula boğuştu. 1874'te solunum yetmezliği tedavisi için bir süreliğine Almanya'ya gitti. 1880'de Puşkin anıtının açılışında konuşma yapmak üzere Moskova'ya davet edildi; konuşması hem halk üzerinde hem de edebiyat çevrelerinde büyük yankı uyandırdı. Yazarlık hayatı boyunca işlediği önemli temaları bir araya getirdiği *Karamazov Kardeşler*'i ölümüne üç ay kala tamamladı. Dostoyevski 9 Şubat 1881'de St. Petersburg'da hayatını kaybetti. Kalabalık bir halk kitlesinin katıldığı cenaze töreninin ardından, Tikhvin Mezarlığı'na defnedildi.

İÇİNDEKİLER

ROMANA DAİR GÖRSELLER.....	7
KRONOLOJİ.....	13

Beyaz Geceler

<i>Birinci Gece</i>	27
<i>İkinci Gece</i>	45
<i>Nastenka'nın Öyküsü</i>	67
<i>Üçüncü Gece</i>	83
<i>Dördüncü Gece</i>	95
<i>Sabah</i>	109
SONSÖZ	
BEYAZ GECELER / JOSEPH FRANK	113

ОТЕЧЕСТВЕННЫЯ ЗАПИСКИ,

УЧЕНО-ЛИТЕРАТУРНЫЙ ЖУРНАЛЪ,

ПОДАВАЕМЫЙ

АНДРЕЕМЪ КРАЕВСКИМЪ.

Postea placet aures, quae non
vocem foris sonantem, sed intus
auscultant veritatem docentem.
Cicero.

ТОМЪ LXI.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ.

Въ типографіи И. Глазунова и Комп.

—
1848.

Beyaz Geceler'in tefrika
edildiği Vatan Yıllıkları
dergisinin kapağı ve
ilk sayfası (1848).

БѢЛЫЯ НОЧИ.

Сентиментальный романъ.

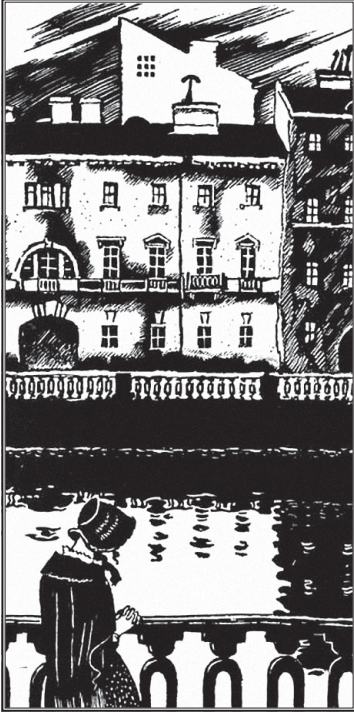
(Изъ основательной мистификаціи.)

(Посвящено А. Н. Пашкову.)

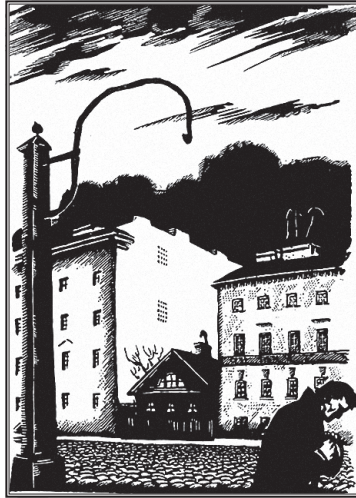
—
... Не была нѣтъ солгана для него,
Чтобы побѣда была ижею
Въ сократѣхъ сердца твоего!..
И. Тургеневъ.

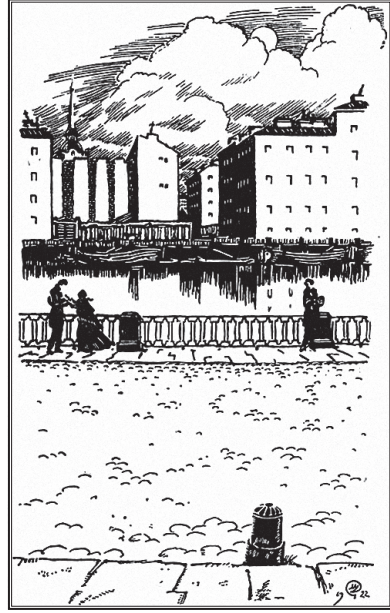
НОЧЬ ПЕРВАЯ.

Была чудная ночь, такая ночь, которая развѣ только и можетъ быть тогда, когда мы молоды, любезный читатель. Небо было такое звѣздное, такое свѣтлое небо, что, взглянувъ на него, невольно нужно было спросить себя: не-ужели все могутъ жить, подлѣ такихъ небомъ разные сердитые и капризные люди? Это тоже молодой вопросъ, любезный читатель, очень-молодой, но помни его какъ Господь чаше на душѣ. Говори о капризныхъ и разныхъ сердитыхъ господахъ, а не можь не припомнить и своего благоправнаго поведенія во весь этотъ день. Съ самаго утра меня стала мучить какая-то удивительная тоска. Мнѣ вдругъ показалось, что меня одинокого все покидаютъ, и что всѣ отъ меня отступаются. Опа, конечно, всякій въ правѣ спросить: кто жь эти всѣ? потому-что вотъ уже восемь лѣтъ, какъ я живу въ Петербургѣ и почти ни одного знакомства не умѣю завестъ. Но сами посудите, къ-чему мнѣ знакомства? Мнѣ и безъ того знакомъ весь Петербургъ, хоть почему мнѣ и показалось, что меня всѣ покидаютъ, когда весь Петербургъ подвинулся и вдругъ ухлылъ на лачу. Мнѣ страшно стало оставаться одному и цѣлыхъ три дня я бродилъ по городу въ глубокой

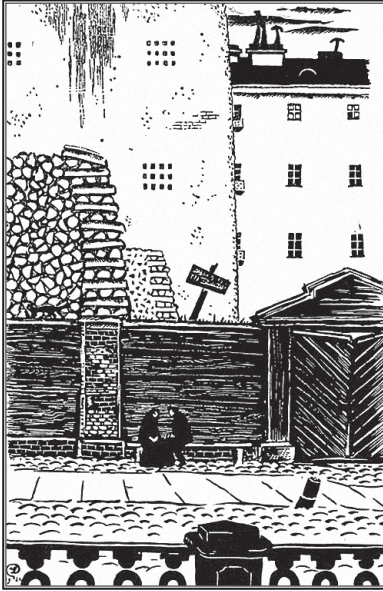

Mistislav Dobujinski'nin
Beyaz Geceler için
yaptığı çizimler.

Mistislav Dobujinski'nin
Beyaz Geceler için
yaptığı çizimler.

Birinci Gece

Sevgili okuyucum, o öylesine güzel bir geceydi ki, böylesini ancak gençliğimizde görebiliriz! Gökyüzünün aydınlığına, yıldızların parlaklığına bakıp bakıp da, “Böyle bir göğün altında insan nasıl olur da öfke duyar, hırçınlaşabilir?” diye düşünürsünüz. Ama bu düşünce de gençler içindir, sevgili okuyucum, hem de çok gençler için. Dilerim, sizin de gönlünüz uzun süre genç kalsın.

Hırçınlardan, öfkeli insanlardan söz açılmışken bütün o günkü uysallığımı anımsamadan edemeyeceğim. Sabahın ilk saatlerinde bunaltıcı, tuhaf bir can sıkıntısı doldurmuştu yüreğimi. Benim gibi yalnız bir adamı herkes terk ediyormuş, herkes benden kaçıyormuş gibi bir duygu vardı içimde. “Herkes”le kimleri kastettiğimi sormak hakkınızdır. Çünkü neredeyse sekiz yıldır yaşadığım şu Petersburg kentinde bir tane bile tanıdık

edinemedim. Ama tanıdık benim neyime? Zaten Petersburg'u baştan başa tanırım, onun için bütün kent kalkıp yazlığa gidince haklı olarak herkesin beni terk ettiğini düşünmeye başladım. Yalnız başıma kaldığımı görünce de, büyük bir korkuya kapılarak üç gün neye uğradığımı anlamadan, kentin sokaklarında dolaştım, durdum. Neva Caddesi'ne, parka, deniz kıyısına, daha nereye gittiysem hiçbir yerde, bütün bir yıl hep aynı saatte görmeye alıştığım kimselerin tekini bile göremedim. Onlar beni elbet bilmezler, ama ben onları tanırım, hem de yakından tanırım, hepsinin de yüzü hatırımdadır. Onların sevinci benim sevincim, onların üzüntüsü benim üzüntümdür. Tanrı'nın her günü aynı saatte Fontanka'da rastladığım ufak tefek bir ihtiyarla da neredeyse ahbablık peydahladım. Görkemli, dalgın bir görünüşü olan bu ihtiyar, sol elini sallayarak hep kendi kendine bir şeyler mırıldanır; sağ elinde ise, sapı altın kaplamalı, boğum boğum, uzun bir baston vardır. Adamcağız beni fark etmeye bile başladı, her rastlaşmada bana karşı ilgi gösteriyor. Beni aynı saatte Fontanka'daki yerimde görmese neşesinin kaçacağına kalıbımı basarım. Onun içindir ki, karşı karşıya geldiğimiz sıralar, ikimizin de keyfi yerindeyse, birbirimize selam verecekmiş gibi bir havaya giriyoruz. Geçenlerde iki gün birbirimizi görmeyip de üçüncü gün karşılaştığımız zaman az kalsın elimizi şapkalarımıza atıyorduk; neyse ki tam zamanında aklımız başımıza geldi de ellerimizi indirdik, birbirimizi süzerek geçtik.

Evlerle de aram iyidir. Gezinirken birbiri ardından önüme çıkıp bütün pencereleriyle bana bakarak kimisi, “Merhaba! Nasılsınız? Eh, ben çok şükür iyiyim, mayısta üzerime bir kat daha çıkacaklar,” kimisi; “E, nasılsınız bakalım? Yarın beni onarıyorlar,” kimisi de, “Dün az kalsın yanıyordum. Öyle korktum ki!” vs. der gibidirler. Aralarında sevdiklerim vardır, kimisini oldukça yakından tanırım, bir tanesi de önümüzdeki yaz kendisini mimara tedavi ettirecek. Tedavi olurken, Tanrı esirgeye, başına bir şey gelmesin diye her gün uğrayacağım oraya. Hele güzelim pembe bir evin öyküsünü hiç unutamam. Taştan yapılmış, ufakık, sevimli bir evceğizdi bu; hantal komşularına bakıp böbürlenmesini, bana bakarken de yüzünün gülmesini gördükçe ona karşı içim sımsıcak olurdu. Geçen hafta yanından geçerken başımı kaldırır kaldırmaz: “Beni sarıya boyadılar!” diye acıklı bir ses işittim. Bir de baktım ki, ne göreyim!.. Haydutlar! Barbarlar! Ne sütun bırakmışlar, ne sundurma; hepsini kanarya sarısına boyamışlar! Kanım beynime sıçradı. Çin İmparatorluğu rengine boyanarak çirkinleştirilen zavallı dostuma bakmaya dayanamayacağım için o günden beri de semtine uğramıyorum.

İşte, okuyucum, Petersburg’u ne kadar yakından tanıdığımı artık anlamış bulunuyorsunuz.

Nedenini ortaya çıkarıncaya kadar bir tedirginliğin üç gündür içimi kemirdiğini yukarıda söylemiştim. Sokakta canım sıkılıyor, “O yok, bu yok, öteki ne cehenneme

gitti!” diye evde kendimi yiyordum. Tam iki gece; “Benim nem eksik? Burada niçin rahat edemiyorum?” diye odamda kıvrandım durdum. İsten kararmış, yeşil badanalı duvarlara, hizmetçim Matriyona’nın başarıyla ürettiği örümcek ağlarıyla kaplanmış tavana şaşkın şaşkın baktım. “Yoksa bütün sıkıntımın nedeni bunlar mı?” diye sandalyeleri gözden geçirdim. (Çünkü bir sandalye bile akşam bıraktığım biçimde durmuyorsa, sinir olurum.) Pencereye göz gezdirdim; hepsi boşuna... İçim bir türlü rahat etmedi! Hatta Matriyona’yı çağırarak, örümceklerden, her zamanki pasaklılığından dolayı kendisini fazla üzmeden azarladım. Kadın tuhaf tuhaf baktıktan sonra çekti gitti, örümcekler ise yerlerinde hâlâ sapaşlam duruyorlar.

En sonunda bu sabah işin içyüzünü anlayabildim. Öyle ya, herkes benden kaçıp yazlığa kapağı atıyordu. (Bu bayağı anlatımdan dolayı özür dilerim, şu anda yüksek üslubun hiç sırası değil.) Çünkü Petersburg’da bulunan herkes ya yazlıklarına gitmişti ya da yeni gidiyordu. Çünkü sokakta her araba kiralayan kerli ferli adam, gözümde, günlük işini bitirdikten sonra yazlığa, ailesinin yanına dönen pek sayın aile babası görünümüne bürünüyordu. Çünkü karşılaştığım yayaların; “Biz buraya şöyle bir uğradık, iki saat sonra yazlığa gideceğiz,” diyen kibirli bir havası vardı. Kar gibi beyaz ince parmaklarıyla pencereye vurduktan sonra güzel bir kız başını dışarı çıkararak, elinde saksılarla çiçek satan çiçekçiyi çağırmayagörsün. Hemen o anda bu

çiçekleri koklayarak zevk almak için değil de, çok geçmeden yazlığa taşınacakları, çiçekleri de yanlarında götürecekleri için satın alındığını düşünmeye başlıyordum. Bu kadarla da kalmayıp bu yeni, özel keşfimde büyük başarılar elde etmeye başladım. Kimin, ne çeşit yazlıkta kaldığını bir bakışta yanılmadan anlıyordum. Kamenni Mahallesi'nde, Aptekarski Adaları'nda ya da Peterhof Caddesi'nde oturanlar yapmacık, ince tavırlarıyla, iki dirhem bir çekirdek yazlık giyimleriyle onları kır evlerinden kente getiren gösterişli arabalarıyla göze çarpıyorlardı. Pargolovo ve daha ileride oturanlar, ilk bakışta insanda akli başında, oturaklı kimseler izlenimi bırakıyor; Krevstovski Adası'na yazı geçirmeye gelenler şen şakrak tavırlarıyla dikkati çekiyorlardı.

Dağ gibi ev eşyalarıyla, masalarla, sandalyelerle, divanlarla, daha bir sürü ıvır zıvırla dolu, üstelik çoğu zaman bütün bunların tepesine kurulmuş, efendisinin eşyalarını gözünün bebeği gibi koruyan, sıska aşçı kadınların bulunduğu dizi dizi yük arabalarıyla, arabaların yanında dizginleri ellerinde tutarak yürüyen sürücülere rastlasam; Neva, Fontanka üzerinden Çyorni Deresi'ne, adalara kadar giden, çeşitli ev eşyalarıyla tıkabasa doldurulmuş kayıklar görsem; bu arabalar, bu kayıklar gözümde kat kat çoğalıyordu. Herkes ayaklanmış, harekete geçmiş, kervanlar halinde yazlığa göçüyormuş gibime geliyordu. Sanki bütün Petersburg boşalarak yerinde ıssız bir çöl kalacaktı. Bu durumu gördükçe kendi kendimden utanmaya, gücenme-

ye, hüzünlenmeye başladım; benim ne gidecek bir yazlık evim, ne de böyle bir yere gitmem için ortada bir sebep vardı. Aslında her yük arabası ya da fayton kiralaayan efendi kılıklı adamla birlikte gitmeye can atıyordum, ama hiçbiri, evet hiçbiri beni çağırılmıyordu; sanki köşemde unutulmuştum, gerçekten de herkes için bir yabancıydım.

İşte böylece o kadar çok gezinip dolaştım ki, sonunda her zamanki gibi, nerede olduğumu unutarak birdenbire kendimi kentin çıkış kapısında buldum. O anda içime bir sevinç dalgası yayıldı, adımlarımı sıklaştırarak kendimi kapının dışına attım, ekilmiş tarlalara, çayırlara doğru yürüdüm. Artık yorgunluk filan duymuyor, üzerimden ağır bir yükün kalkmakta olduğunu hissediyordum. Gelip geçenlerin yüzlerinde bir gülümseme vardı, neredeyse eğilip selam vereceklerdi; herkes birşeylere seviniyor, püfür püfür sigara tütürüyordu. Ben de çok sevinçliydim, şimdiye dek bu kadar neşeli olmamıştım. Ansızın İtalya'daymışım gibi, kentin taş yığını arasında bunalmış bir kentlinin yarı hasta ruh haliyle hayran hayran kırları seyrediyordum.

Baharın gelmesiyle birlikte Tanrı'nın bağısladığı bütün gücünü ortaya koyarak süslenen, çiçeklerle bezenen bizim Petersburg kırlarında insana dokunan, ama ne olduğu anlaşılmayan bir şey vardır. Bazen yalnız acıyarak baktığımız, bazen de hiç farkına varmadığımız, cılız, hastalıklı bir genç kıızı, ama bir gün, beklemediğimiz bir anda, birdenbire değişerek anlaşılmayan bir güzelliğe bürünen

bir kızı anımsatır Petersburg kırları. Bu kızın karşısında şaşırmış, kendinizden geçmişsinizdir. Elinizde olmadan, “Hangi güç bu bezgin, düşünceli gözlere parlaklık verdi? Bu çökmüş, solgun yanaklara kan nereden geldi? Bu yumuşak yüz çizgilerine sevecenliği kim verdi? Bu göğüsler neden böyle kabarıp kabarıp iniyor? Bu soluk yüzlü kıza birdenbire bu canlılığı, diriliği, güzelliği veren nedir? Kim onun yanaklarına bu gülücüğü kondurdu? Bu hayat dolu, şen şakrak kahkahaları bağışlayan kimdir?” diye sorarsınız kendi kendinize. Bakışlarımızda birilerini arayarak çevrenize bakırsınız. Ve bir anda her şeyi anlarsınız. Ama o an hemen geçer; belki de ertesi gün gene aynı dalgın göz süzüşle, aynı solgun yüzle, hareketlerdeki aynı ürkeklikle, bezginlikle, hatta bir anlık taşkınlığından dolayı duyduğu pişmanlıkla, aynı tasayla, aynı hüznle karşılaşırız. Bu bir anda gelip geçen güzelliğin neden böyle kısa ömürlü olduğunu ve artık bir daha geriye dönmeceğini içiniz burkularak düşünür, sevmeye bile vakit bulamadığınız bu aldatıcı, bir işe yaramaz güzelliğe ta derinden kırılırsınız...

O günün gecesi gündüzünden daha iyi geçti.

Kırlardan kente çok geç dönmüştüm, eve yaklaştığım sırada saat gece 10’u gösteriyordu. Eve giden yol kanalın kıyısından geçer, bu saatte burada in cin top oynar. Ne yalan söyleyeyim, kentın uzak bir semtinde oturuyorum. Yürürken bir yandan da şarkı söylüyordum, çünkü mutlu olduğum zamanlar kendi kendime bir şeyler mırıldanırım. Hiçbir dostu, arkadaşı ol-

mayan, sevinçli anlarında sevincini kimselerle paylaşmayan herkes aynı şeyi yapmaz mı? Ama işte tam o sırada beklemediğim bir şey çıktı karşıma.

Rihtimin korkulukları ve korkuluklara yaslanmış duran bir kadın vardı önümde; dirseklerini demirlerin üstüne dayamış, gözleri kanalın bulanık sularında, öylece dalmıştı. Üzerinde yosmalara yaraşır siyah bir manto, başında da hoş bir şapka vardı. “Yüzde yüz esmerdir bu kız,” diye düşündüm. Ayak seslerimi işitmemişti, soluğumu tutup yüreğim küt küt atarak yanından geçtiğim halde dönüp bakmadı bile. “Tuhaf, ne kadar da dalmış,” demeye kalmadı, kadının boğuk hıçkırıklarını işiterek yerimde donakaldım. Evet, yanılmamıştım, ağlıyordu. İşte bir daha, bir daha hıçkırıldı. Yüreğim acıdan burkularak, “Aman Tanrım!” diye haykırdım. Kadınlara karşı ne denli ürkek olursam olayım, bambaşka bir durumdu bu. Hemen ona doğru dönüp tam “Hanımefendi!” diye konuşmaya başlayacaktım ki, bu sözün Rus yüksek sosyetesini anlatan romanlarda binlerce kez kullanıldığını anımsayarak dilimi tuttum. Ben söyleyeceğim sözleri ararken kız kendine geldi, toparlanıp çevresine bakındı, başını önüne eğerek kıyı boyunca önümden süzüldü gitti. Ben de hemen peşine takıldım. O bunun farkına vararak kıyından ayrılıp yolun öbür yanına, karşı kaldırıma geçti. Doğrusu sokağın o yanına geçmeyi göze alamamıştım. Yakalanmış bir kuşun yüreği gibi çarpıyordu yüreğim. Ama o sırada gerçekleşen bir olay yetişti yardımına.